

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1683

Vragen van het lid **Gijs van Dijk** (PvdA) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *extra (financiële) steun voor de Waddeneilanden* (ingezonden 8 januari 2021).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 12 februari 2021).

Vraag 1

Kent u het artikel «Zonder rijkssteun worden de Wadden een tweede Venetië, stellen de vijf Waddenburgemeesters?»¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2 en 3

Deelt u de mening dat de huidige en toekomstige Waddenbewoners moeten kunnen werken, wonen, leven en naar school kunnen gaan op hun Waddeneiland?

Zo ja, gaat u er dan alles aan doen om het schrikbeeld, dat de Waddeneilanden een openluchtmuseum worden, te voorkomen?

Antwoord 2 en 3

De specifieke situatie van de Waddeneilandgemeenten vraagt om een goed afgestemde inzet van de eilandgemeenten, provincie en het Rijk. Zoals afgesproken in het Waddenconvenant zal ik mij blijven inzetten voor de interdepartementale- en interbestuurlijke samenwerking en waar mogelijk mijn inzet versterken. Hierbij stel ik ook kennis en expertise beschikbaar voor de inrichting van de bestuurlijke samenwerking om de maatschappelijke opgaven gezamenlijk aan te pakken en daarbij tevens te voorkomen dat de Waddeneilanden een openluchtmuseum worden.

Tijdens een recent werkbezoek aan Fryslân op 6 januari 2021 heb ik uit handen van de voorzitter van het samenwerkingsverband Waddeneiland, de burgemeester van Ameland, de heer Stoel, het Programma voor de Waddeneilanden in ontvangst genomen. Daarbij is afgesproken dat we gedrieën, de

¹ https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/DMF20210106_51819101?utm_source=google&utm_medium=organic, Noordhollands Dagblad 7 januari 2021

eilanden, provincies en het Rijk samen gaan kijken naar een verfijning en concretisering van dit programma.

Vraag 4

Wat is de reden dat het kabinet vorig jaar de regiodeal vanuit de Waddeneilanden heeft afgewezen?

Antwoord 4

Voor de derde tranche van de regiodeal-enveloppe waren 26 voorstellen ingediend. Het totaal van de gevraagde financiële bijdragen van de aangeelde voorstellen overtrof ruim het beschikbare budget. Door deze budgettaire ruimte was een selectie van voorstellen onvermijdelijk. Bij de afweging is rekening gehouden met een evenwichtige verdeling over de vier landsdelen en met de vorige twee tranches Regio Deals en de voorwaarden van het afwegingskader, zoals de bijdrage aan de brede welvaart, de meervoudigheid van de regionale opgaven, de integrale aanpak, de beschikbaarheid van publieke cofinanciering, de governance en de uitvoeringskracht in de regio en of de concrete te verwachten resultaten. Op grond van een rijksbrede afweging is het voorstel «De Waddeneilanden in balans voor brede welvaart» niet geselecteerd voor het vervolgtraject voor het uitwerken van een Regio Deal. Het voorstel paste onvoldoende binnen het afwegingskader.

Vraag 5

Bent u het eens dat de Waddeneilanden vanwege hun ligging en grootte, hogere kosten hebben voor het bouwen van huizen, openhouden van scholen en het realiseren van goede zorg? Bent u het daarom ook eens dat deze bijzondere positie er voor zorgt dat zij om die reden extra aandacht en financiële steun nodig hebben?

Antwoord 5

De woningbouwopgave op de Waddeneilanden is inderdaad in sommige opzichten uniek. Vooral door de ligging en de schaal waarop ontwikkelingen plaatsvinden. Of dit ook per definitie tot hogere bouwkosten leidt, is mij niet bekend. Tegelijkertijd spelen op de woningmarkt op de Waddeneilanden dezelfde problemen als in de rest Nederland: een tekort aan (vooral betaalbare) woningen met stijgende prijzen als gevolg. Op dit moment zie ik geen aanleiding voor extra aandacht en financiële steun voor woningbouw op de Waddeneilanden. Mijn ministerie onderhoudt nauw contact met de provincies Noord-Holland en Fryslân, onder meer in het kader van het traject »versneling woningbouw«. Ook vanuit de provincies hoor ik dergelijke signalen niet. Voor wat betreft het onderwijs ontvangen de eilanden -op Texel na- extra bekostiging voor het openhouden van de scholen en worden andere eisen gesteld aan het openhouden van de scholen dan de algemene landelijke norm. Daarnaast is bekend geworden, dat op Schiermonnikoog en Vlieland de VO-scholen door fusie met scholen in Harlingen/Dokkum openblijven. Voor wat betreft zorg is het aan de zorgverzekeraars, die een wettelijke zorgplicht hebben, om met de zorgaanbieders goede afspraken te maken omtrent het realiseren van goede zorg en aandacht te hebben voor geografische omstandigheden. Op de Waddeneilanden is huisartsenzorg en ambulancezorg beschikbaar en wordt er met de ambulancehelikopter voor gezorgd dat (levensbedreigende) acute zorg tijdig en goed geleverd kan worden. Daarmee is er extra aandacht voor de bijzondere geografische ligging.

Vraag 6

Bent u het eens dat door het wegvallen van het toerisme, vanwege de coronacrisis, deze Waddeneilanden in een nog lastiger parket zijn komen te zitten?

Antwoord 6

De Waddengemeenten zijn, evenals de andere gemeenten, financieel getroffen door de gevolgen van de corona-uitbraak. Het kabinet heeft met de medeoverheden afgesproken dat het Rijk een reële compensatie zal bieden voor extra uitgaven en gederfde inkomsten (zoals toeristenbelasting) als gevolg van de coronacrisis.

Ter compensatie van de gedeerde inkomsten van toeristen- en parkeerbelasting is afgelopen jaar reeds € 225 mln uitgekeerd aan gemeenten middels een decentralisatie-uitkering, waarvan ruim € 4,5 miljoen aan de Waddeneilanden.

Daarnaast is er nog indicatief € 250 mln. gereserveerd op de Aanvullende Post bij het Ministerie van Financiën voor compensatie inkomstenderving van gemeenten, provincies en waterschappen voor 2020. Voor het bepalen van de definitieve reële compensatie van de inkomstenderving over 2020 van gemeenten, provincies en waterschappen geldt de afspraak dat dit in 2021 gebeurt op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020 (Kamerstuk 35 420, nr. 207).

Vraag 7

Bent u bevreesd dat, als er op korte termijn geen maatregelen worden genomen, dit grote nadelige economische gevolgen, mogelijk resulterend in failliete bedrijven en verlies van banen, zal hebben voor de Waddeneilanden?

Antwoord 7

Zoals geschreven in de brief van 21 januari jl. over de uitbreiding van het economisch steun- en herstellepakket (Kamerstuk 35 420, nr. AB) realiseert het kabinet zich dat het voor bedrijven en werknemers ongekend zware tijden zijn. Ook het kabinet blijft zich daarom in deze moeilijke fase in de bestrijding van het coronavirus onverminderd inspannen om baanbehoud en bedrijvigheid te ondersteunen.

Dit heeft het kabinet al vanaf de start van de crisis gedaan door middel van de omvangrijke steun- en herstellepakketten, waaronder de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW), de Tegemoetkoming in de Vaste Lasten (TVL) en de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). De uitbreiding van het economisch steun- en herstellepakket van 21 januari jl. is een aanvulling op de al bestaande steunmaatregelen. Samen met de werkgevers- en werknemersorganisaties wordt steeds de vinger aan de pols gehouden en worden aanpassingen aan het steun- en herstellepakket gedaan waar die nodig zijn.

Vraag 8

Welke acties gaat u op de korte termijn ondernemen, na het ontvangen van de wensen van de Waddeneilanden, om de Wadden meer te ondersteunen?

Antwoord 8

Zie mijn antwoord bij vraag 2 en 3

Vraag 9

Bent u daarom bereid om, zoals eerder voorgesteld in amendement TK 35 450 C, nr. 4 ², extra geld voor de Waddeneilanden beschikbaar te stellen?

Antwoord 9

Zoals hierboven reeds aangegeven bij vraag 6 ontvangen gemeenten en dus ook de Waddeneilanden reële compensatie voor extra uitgaven en gedeerde inkomsten als gevolg van de coronacrisis. Daarnaast, zie ook het antwoord op vraag 7, spant het kabinet zich onverminderd in om baanbehoud en bedrijvigheid te ondersteunen. Het kabinet ziet op dit moment geen aanleiding om bovenop dit pakket specifiek voor de Waddeneilanden extra maatregelen te treffen.

Vraag 10

Bent u tevens bereid om, naast deze incidentele middelen, nu wel in te stemmen met de, door de Waddeneilanden, voorgestelde regiodeal?

² <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=fb53d25f-0f27-4e06-a19b-6f629c95f7a6&title=Amendement%20van%20het%20lid%20Gijs%20van%20Dijk%20over%20extra%20middelen%20voor%20het%20Waddenfonds.pdf>

Antwoord 10

De derde en tevens laatste tranche uit de Regio Envelop is in 2020 verstrekt na een Rijksbrede afweging voor de duur van twee jaar. Voor deze kabinetsperiode zijn derhalve geen middelen meer beschikbaar voor nieuwe Regio Deals.